

SAJTÓANYAG

Helyi piac, közösségi értékteremtés

Tanácskozás az alternatív fizetőeszközökről: hazai tapasztalatok és dilemmák

Különböző utakon járnak, de részben hasonló nehézségekkel küszködnek azok a kezdeményezések, amelyek helyi, illetve közösségi fizetőeszközök életre hívása érdekében indultak a közelmúltban Magyarországon – derült ki a napokban rendezett tanácskozáson. Hasonló ezekben az is, hogy egy-egy adott közösség építését, megerősítését tekintik elsődleges céljuknak.

A helyi, illetve közösségi pénzek bevezetésének lehetőségeiről, nehézségeiről tartott megbeszélést egy tucatnyi szakember – társadalmi szervezetek képviselői, szakemberek, közgazdászok, informatikusok – az ÉrMe Üzleti Hálózat szervezésében 2009. november 11-én Budapesten. A tanácskozásnak különös aktualitást adott, hogy november 1-én megjelent az az új törvény, ami ezeknek az alternatív fizetőeszközöknek a működését hivatott szabályozni. A korábban elindult magyarországi kezdeményezések közül a soproni „kékfrank”, a „pilisi korona” és az „ÉRMe-bankó” bevezetése körüli tapasztalatokat osztották meg egymással a résztvevők.

A kékfrank

Soproni kékfrankhoz azok juthatnak, akik belépnek egy erre a célra létrehozott – napjainkban több mint 120 tagot számláló – szövetkezetbe, és 1:1 arányban forintban befizetik a kékfrank ellenértékét a Rajka és Vidéke Takarékszövetkezet erre a célra létrehozott számlájára. Ezzel mintegy megkettőződik a pénzük, hiszen a pénztárcájuknál elhelyezett összeg is megmarad, miközben az érte kapott kékfrankokért is vásárolhatnak az elfogadóhelyeken, ahol ráadásul 5% kedvezményt is kapnak. A kékfrankok újra forintra válthatók, de a cél természetesen az, hogy a fizetőeszköz „forogjon”, azaz akinél fizettek vele, az újabb helyen elkölthesse és így tovább. Ehhez a rendszerben lévők számát, azaz a kékfrank elköltési lehetőségeit szélesíteni kell – hangzott el a tanácskozáson.

A pilisi korona

A pilisi korona Piliscsabához és környékéhez köthető virtuális csereszkoöz, melynek működése mögött egy helyi egyesület áll, de a tagság nem feltétele annak, hogy valaki a szervezet által működtetett „csereklub” hálózatához csatlakozzon. A rendszer tagjai alapvetően magánszemélyek, és a csereklubok – vagyis a pilisi koronáért kapható termékek és szolgáltatások – is ebből a körből kerülnek ki. Jelenleg már 200-250 fő van a rendszerben; igaz, ezek közül nem mindenki aktív. A pilisi korona forgalmának lendületet ad egy raktárhelyiség működtetése, mely a virtuális csereszkoöz cseréjét közvetlenül is összeköti a tárgyak és szolgáltatások cseréjével.

Az ÉrMe-bankó

Az ÉrMe-bankó valójában nem fizetőeszköz, csupán kedvezményre jogosító jegy. Az ÉrMe Üzleti Hálózathoz tartozó cégek egy meghatározott köre – melyeket a szervezet megbízhatónak és tisztességesnek tart – kapta meg az „ÉRMe-bankó elfogadó hely” címet; ők vállalták, hogy

az üzlet több mint profit

---

termékeikből, szolgáltatásaikból (legalább) 10 százalékos kedvezményt adnak a bankó fejében. A jegyet 10 bankós címletekben nyomtatták ki; ennek értéke 10 eurónak (vagyis közel 3 ezer forintnak) felel meg. Ez azt jelenti, hogy egy-egy jegy által nyújtott kedvezmény körülbelül 30 ezer forint értékű vásárlás esetén használható ki. Ez azért nem okoz gondot – derült ki a megbeszélésen –, mert a bankók leginkább cégek egymás közötti (business-to-business jellegű) kapcsolataiban forognak. Bankóhoz elsősorban maguk az elfogadó cégek jutnak (2010-től 50 ezer Ft éves regisztrációs díj ellenértékéért), de kapnak meghatározott mennyiséget az ennél szélesebb kört lefedő ÉrMe Klub tagjai is, valamint az ÉrMéért valamilyen önkéntes munkát végzők. Most a bevezetés első évén van túl az ÉrMe; ezalatt a 100 ezer kinyomtatott bankónak mintegy a felét hozta forgalomba.

Közös pontok

Kiderült tehát, hogy egymástól meglehetősen eltérő rendszerben működteti fizetőeszközét a tanácskozáson részt vevő három szervezet, az azonban közös pontnak tűnt, hogy mindhárom számára a legfontosabb feladat a „pénz” folyamatos forgalomban tartása, azaz a hosszú távon is fenntartható működés elérése. Mint elhangzott, a fenntarthatóság egyik feltétele egy kritikus tömeg elérése, hogy megfelelő kereslet és kínálat találkozhasson ezeken a piacokon, és ennek érdekében tudatos, aktív gazdaságsszervező tevékenységre van szükség.

Abban is egyetértés mutatkozott, hogy az elsőrendű cél az adott település, az adott közösség gazdasági körforgásának kiépítése, javítása, a lokális piac megvédése a külső negatív hatásoktól – az alternatív fizetőeszközök feladata ennek a gépezetnek az olajozása. Az is elhangzott, hogy e fizetőeszközök azt is segítik tudatosítani: az értékteremtés nem csak úgy képzelhető el, hogy mindenki csak a saját zsebére gondol, hanem létezik az értékteremtésnek közösségi formája is. Egy további vélemény szerint a jelenlegi gazdasági válság nem más, mint a „mesterséges közösségek” válsága; ezen azt kell értenünk, hogy igen sokan olyanok is jól akarnak élni, akik valójában nem végeznek hasznos munkát a közösség részére. Ezzel szemben a közösségi fizetőeszközök olyan „természetes közösségek” megerősödéséhez járulnak hozzá, amelyek a közösség számára értékteremtő munkát ismerik el, és amelyek így képesek túlélni a mesterséges közösségek válságait is.

Dilemmák

Ezen a ponton fölmerült az a dilemma, hogy vajon tényleg érdemes-e a közösségi fizetőeszközökre úgy tekintenünk, mint a világ gazdasági problémáinak megoldási kulcsára, vagy pedig egyszerűen a közösségépítés eszközeként használjuk ezeket. Többen amellettt tették le a voksukat, hogy az elsőrendű cél a közösségépítés, de az ilyen kezdeményezéseknek van „egyetemes aspektusuk” is: meg tudják mutatni, hogy a hivatalos pénzügyi-állami rendszerek szorításában is élhetünk szabadságunkkal. E kezdeményezéseknek ezért érdemes lenne közös koncepciót kialakítaniuk, közös jövőt egyeztetniük, már csak azért is, hogy – mint az egyik hozzászóló fogalmazott: – amikor a jelenlegi gazdasági-társadalmi rendszer működési zavarai krónikussá válnak, már legyenek alternatív struktúrák, amire építhetünk.

A megbeszélés résztvevői azzal váltak el, hogy mindenképpen érdemes a különböző rendszerekhez tartozó elfogadóhelyek átjárhatóságának megteremtésén gondolkodni. Ezen kívül érdemes az elvi alapokról és a tapasztalatokról újabb hasonló egyeztetést tartani, valamikor a jövő év elején.

***

A HELYI FIZETŐESZKÖZÖK ÜGYÉBEN AZ ÉRME RÉSZÉRŐL TOVÁBBI FELVILÁGOSÍTÁST NYÚJT:

Iváncsics Pál

E-mail: pal@ivancsics.hu

Tel.: (30)930-3243

SAJTÓINFORMÁCIÓK AZ ÉRME ÜZLETI HÁLÓZATRÓL:

Bethlenfalvy Gábor

E-mail: sajto@ermehalo.hu

az üzlet több mint profit

Telefon: (30)900-8532

AZ ÉRME ŐSZI RENDEZVÉNYSOROZATÁNAK MÉDIATÁMOGATÓI:

www.hetivalasz.hu

www.kepmas.hu

www.magyarkurir.hu

www.igen.hu